

MEMORANDUM O SUGLASNOSTI
IZMEĐU
MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE
I
MINISTARSTVA NACIONALNE OBRANE KANADE
O
KANADSKOM PROGRAMU VOJNE OBUKE I SURADNJE

1. UVOD

- 1.1. Ovaj Memorandum o suglasnosti (MOS) utvrđuje dogovore u svezi pružanja vojne izobrazbe i obuke od strane Ministarstva nacionalne obrane Kanade (DND), koje predstavlja Uprava za vojnu obuku i suradnju (DMTC), Ministarstvu obrane Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu "sudionici".

2. DEFINICIJE

Polaznik izobrazbe i obuke	Vojno ili civilno osoblje Ministarstva obrane Republike Hrvatske
Sudionici	Ministarstvo obrane Republike Hrvatske Ministarstvo nacionalne obrane Kanade
Služba	Služba čiji je polaznik izobrazbe i obuke redoviti pripadnik

3. CILJEVI I OPSEG

- 3.1 Ovaj MOS sačinjen je u svrhu utvrđivanja uloga i aktivnosti sudionika za izobrazbu i obuku koju će DMTC pružati Ministarstvu obrane Republike Hrvatske.
- 3.2 Ovaj MOS nema namjeru stvoriti bilo kakve obvezujuće zakonske ili ugovorne obveze na temelju međunarodnog, hrvatskog ili kanadskog zakonodavstva. Sudionici su suglasni da se ovaj MOS ne može smatrati sporazumom, instrumentom ili ugovorom u smislu Bečke konvencije iz 1969. Ne smatra se da ovaj MOS utječe na pravni položaj ili obveze bilo kojeg sudionika na temelju domaćeg ili međunarodnog zakonodavstva.

4. KRITERIJI PROGRAMA

- 4.1 DMTC ima za cilj potaknuti dugoročne i održive strateške rezultate, zahtijevajući davanje prvenstva državama koje ispunjavaju uvjete za pomoć u trogodišnjem planskom ciklusu. DMTC ispunjava ove strateške rezultate prihvaćanjem, uz odobrenje međuresornog upravnog odbora, novih država članica koje:
- 4.1.1 zadovoljavaju kanadske međunarodne i obrambeno političke strateške interese;
 - 4.1.2 imaju povijesne bilateralne odnose s Kanadom;
 - 4.1.3 nisu porobljivači i pridržavaju se standarda ljudskih prava;
 - 4.1.4 nisu prijetnja susjednim državama;
 - 4.1.5 pokazuju sposobnost prihvaćanja i usvajanja kanadske pomoći;
 - 4.1.6 zadovoljavaju operativne ciljeve i interese DND-a i Kanadskih snaga (CF);
 - 4.1.7 pružaju dokaze o političkoj i vojnoj važnosti za Kanadu;
 - 4.1.8 sudjeluju u mirovnim operacijama; i

- 4.1.9 spadaju u kategoriju Skupine-jedan (države s BDP od 15.000 USD ili manje po stanovniku).
- 4.2 Države članice su kategorizirane prema razini potrebne financijske pomoći da učinkovito pohađaju i sudjeluju u izobrazbi i obuci u Kanadi. Kategorizacija svake države članice obavlja se kroz postupak upravnog odbora na početku novog trogodišnjeg ciklusa:
- 4.2.1 države **Skupine-jedan** uključuju one države koje imaju BDP od 15.000 USD ili manje po stanovniku. Sve troškove izobrazbe i obuke ovih država plaća Kanada (vidi članak 8. u svezi financijskih dogovora); i
- 4.2.2 države **Skupine-dva** su one koje imaju BDP veći od 15.000 USD po stanovniku. Države tijekom dvije posljednje godine NATO-ovog Plana tranzicije također se smatraju državama Skupine-dva. Sve države Skupine-dva moraju platiti svoje troškove, osim školarina, obroka i smještaja.

5. PREDAJA PROGRAMA I STANDARDI IZOBRAZBE I OBUKE

- 5.1 Predaja programa sastoji se od ponuda datih Ministarstvu obrane Republike Hrvatske u svezi pozicija za izobrazbu i obuku. DMTC unaprijed utvrđuje vrstu izobrazbe i obuke i broj pozicija koje su na raspolaganju za Hrvatsku. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske ima pravo odbiti predložene pozicije za izobrazbu i obuku. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske može zatražiti posebne mogućnosti za izobrazbu i obuku, ali s obzirom da se njihov zahtjev razmatra na temelju dostupnosti izobrazbe i obuke, pozicije nisu zajamčene. Čak i ako se zatražene mogućnosti za izobrazbu i obuku pronađu, financijska potpora DMTC-a ne mora biti dostupna i izobrazba i obuka može ovisiti o financiranju svih troškova od strane države koja je zatražila izobrazbu i obuku.
- 5.2 Prije sudjelovanja u obučnim aktivnostima, polaznik izobrazbe i obuke će proći postupak verifikacije/ prihvatljivosti kojim se provjerava putem kanadskog vojnog izaslanika. Polaznik izobrazbe i obuke će:
- 5.2.1 imati preporuku Ministarstva obrane njegove/njezine države;
- 5.2.2 proći potrebne postupke za dobivanje vize, kako propisuje kanadska politika;
- 5.2.3 biti zdravstveno i stomatološki pripravan, što je vidljivo iz liječničke potvrde; i
- 5.2.4 za neke tečajeve, zadovoljavati unaprijed utvrđene uvjete poznavanja jezika.
- 5.3 Polaznici izobrazbe i obuke koji će proći izobrazbu i obuku o DND/CF tečajevima za vrijeme službe imat će funkcionalno znanje engleskog jezika prije početka izobrazbe i obuke. To se najbolje određuje korištenjem Testa engleskog kao stranog jezika (TOEFL) s najmanje 580 bodova. Alternativa TOEFL-u bit će postići najmanju ocjenu za jezik od 2,2,2,2 sukladno NATO-ovom Sporazumu o normiranju (STANAG) 6001. Prema slobodnoj procjeni DND/CF polaznici izobrazbe i obuke mogu se testirati u Kanadi radi utvrđivanja

znanja engleskog jezika. Ukoliko takvo osoblje ne pokaže potrebno znanje, mogu se poduzeti radnje u skladu s Odjeljkom 6.

- 5.4 Svaki polaznik izobrazbe i obuke trebat će udovoljiti obučnim standardima tečaja koji se očekuju od polaznika izobrazbe i obuke DND/CF. Sve potrebne materijale, dokumente i publikacije zatražene od polaznika izobrazbe i obuke osigurat će službe za izobrazbu i obuku DND/CF.

6. NADZOR NAPRETKA / PRESTANAK IZOBRAZBE I OBUKE

- 6.1 Postupci nadzora napretka su postupci na više razina što uključuje:

6.1.1 razina 1 – Redoviti nadzor napretka (RPR). Ova razina se definira kao povratna informacija koju polaznik izobrazbe i obuke dobiva kroz usmena i pisana izvješća o njegovom ili njezinom uspjehu. Dopunska izobrazba i obuka se provodi po potrebi;

6.1.2 razina 2 – Neovisni nadzor (IR). Ova razina nadzora pojavljuje se kada se svakodnevni napredak polaznika izobrazbe i obuke smatra nezadovoljavajućim (ispod standardne ocjene koja je definirana u Planu izobrazbe i obuke). IR bi trebao biti brz i objektivan postupak koji opisuje polaznika izobrazbe i obuke i/ili nedostatke podučavanja i preporuča dopunsku izobrazbu i obuku ili poduzimanje daljnjih istražnih radnji; i

6.1.3 razina 3 – Odbor za nadzor napretka (PRB). PRB je namijenjen za nadziranje svih okolnosti koje su utvrđene na prethodnim razinama nadzora i da se bavi onim pitanjima gdje je:

6.1.3.1 polaznik izobrazbe i obuke pokazao nezadovoljavajući napredak što nije uspješno riješeno u drugim razinama nadzora napretka;

6.1.3.2 polaznik izobrazbe i obuke zatražio dragovoljno povlačenje s tečaja; ili

6.1.3.3 prema mišljenju zapovjednika, ova razina nadzora potrebna je za praćenje napretka polaznika izobrazbe i obuke.

- 6.2 U svakom slučaju, obavijest o prestanku izobrazbe i obuke polaznika izobrazbe i obuke (ako je primjenjivo) proslijedit će se Ministarstvu obrane Republike Hrvatske putem odgovarajućeg kanadskog vojnog izaslanika.

- 6.3 DND/CF zadržava pravo otkazivanja ponuđene izobrazbe i obuke zbog razloga nacionalnog izvanrednog stanja ili izobrazbe i obuke ili operativnih potreba DND/CF-a.

7. OPREMA ZA IZOBRAZBU I OBUKU

- 7.1 Opremu za izobrazbu i obuku, uključujući odjeću, može polaznicima izobrazbe i obuke posuditi DND/CF u opsegu koji je odobren za osoblje DND/CF koje pohađa sličnu izobrazbu i obuku pod uvjetom da:

7.1.1 navedena oprema za izobrazbu i obuku koja je posuđena polazniku izobrazbe i obuke bude vraćena po završetku programa izobrazbe i obuke ili u drugo doba koje odredi DND/CF; i

- 7.1.2 u slučaju da je posuđena oprema ili odjeća za izobrazbu i obuku izgubljena ili oštećena, DND/CF može izdati račun, uz svu popratnu dokumentaciju, Ministarstvu obrane Republike Hrvatske radi povrata troškova DND/CF. Povrat troškova DND/CF temeljit će se na manjoj od amortizirane vrijednosti (u skladu s kanadskim tablicama) ili zamjeni/popravku.

8. FINANCIJSKI DOGOVORI

- 8.1. DND/CF je zadužen za sve opravdane financijske troškove za države Skupine-jedan (države koje imaju BDP manji od 15.000 USD po stanovniku). Države Skupine-dva (države koje imaju BDP 15.000 USD po stanovniku ili veći+države tijekom dvije posljednje godine NATO-ovog Plana tranzicije kao Republika Hrvatska) su zadužene za sve troškove osim školarina, smještaja i obroka.
- 8.2. Opravdani troškovi koje će platiti DND/CF za Republiku Hrvatsku uključuju:
- 8.2.1. **školarinu.** Sve naknade školarine vezane za tečajeve koje pohađaju polaznici izobrazbe i obuke obuhvaćene ovim MOS –om uključujući troškove vezane uz odabrane društveno-kulturne aktivnosti;
- 8.2.2. **hranu i stanovanje.** DND/CF će osigurati besplatnu hranu i stanovanje polaznicima izobrazbe i obuke po istom standardu kao za pripadnike DND/CF istog čina.
- 8.3. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će biti financijski odgovorno za:
- 8.3.1. **plaću i dodatke.** Plaće za sve polaznike izobrazbe i obuke, dodatke, usluge, pogodnosti, naknade, povrate troškova i ostale pojedinosti, tijekom razdoblja izobrazbe i obuke;
- 8.3.2. **menzu i plaćanje menze.** Polaznici izobrazbe i obuke će uživati sve povlastice koje imaju pripadnici DND/CF istog čina, uključujući korištenje odgovarajućih menzi, i plaćat će menzu u istom opsegi i na isti način kao i pripadnici DND/CF-a istog čina. Neće biti iznimaka od ovog pravila;
- 8.3.3. **medicinsku i stomatološku zaštitu:**
- 8.3.3.1. DND/CF će osigurati hitnu medicinsku i stomatološku zaštitu polaznicima izobrazbe i obuke na temelju povrata troškova. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će plaćati sve troškove vezane uz medicinsku i stomatološku zaštitu;
- 8.3.3.2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će osigurati da je cjelokupno osoblje koje je poslano na izobrazbu i obuku u Kanadu zdravstveno i stomatološki spremno prije njihovog dolaska u Kanadu;
- 8.3.3.3. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će osigurati da cjelokupno osoblje koje je poslano na izobrazbu i obuku u Kanadu ima zdravstveno

osiguranje prije njihovog dolaska u Kanadu; i

- 8.3.3.4. polaznici izobrazbe i obuke koji uzimaju propisane lijekove ponijet će dovoljno lijekova za vrijeme njihovog boravka u Kanadi.

8.3.4. Povrede ili smrt:

- 8.3.4.1. U slučaju povreda, ili smrti polaznika izobrazbe i obuke, DND/CF će podnijeti izvješća o nesreći Ministarstvu obrane Republike Hrvatske putem DMTC ovisno o nacionalnim zakonima te propisima i naputcima DND/CF. Sva izvješća i/ili istrage koje provodi DND/CF u svezi nesreće mogu biti dostupna Ministarstvu obrane Republike Hrvatske putem DMTC.

- 8.3.4.2. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske bit će odgovorno za troškove pogreba i ostale troškove vezane uz smrti svojih polaznika izobrazbe i obuke, uključujući troškove povratka u domovinu posmrtnih ostataka i osobne imovine u skladu s propisima Ministarstva obrane Republike Hrvatske.

9. OTKRIVANJE PODATAKA

- 9.1. Niti jedan dokument koji sadrži vojne podatke, klasificirane/zaštićene/neklasificirane, osim osobne evidencije koja se odnosi na pojedinca, polaznici izobrazbe i obuke ne mogu trajno zadržati. Ovo ne sprječava korištenje dokumenata od strane pojedinaca tijekom obavljanja njihovih dužnosti.
- 9.2. Treba napomenuti da Kanada koristi ovaj sustav klasificiranja:

RAZINA PODATAKA	ZAHTJEVI ZA UVJERENJA O SIGURNOSNOJ PROVJERI	ZAHTJEVI ZA FIZIČKU ZAŠTITU
OGRANIČENO	STATUS POUZDANOSTI (unutar Kanade)	Zaključan ormarić ili ladica stola itd.
ZAŠTIĆENO A	POVJERLJIVO	Zaključan ormarić ili ladica stola itd.
ZAŠTIĆENO B	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO
ZAŠTIĆENO C	POVJERLJIVO	TAJNO
POVJERLJIVO	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO
TAJNO	TAJNO	TAJNO

Istoznačnice

KANADSKA KLASIFIKACIJA	KANADSKI ZAHTJEV ZA UVJERENJA O SIGURNOSNOJ PROVJERI	HRVATSKA KLASIFIKACIJA	HRVATSKI ZAHTJEV ZA UVJERENJA O SIGURNOSNOJ PROVJERI
RESTRICTED	STATUS POUZDANOSTI (unutar Kanade)	OGRANIČENO	OGRANIČENO

PROTECTED A	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO
PROTECTED B	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO
CONFIDENTIAL	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO	POVJERLJIVO

- 9.3. Najviša razina podataka koja će se razmjenjivati u sklopu ovog MOS-a je POVJERLJIVO.
- 9.4. Sudionici podrazumijevaju slijedeće:
- 9.4.1. podaci koje je bilo koji sudionik dao drugome u povjerenju zadržat će svoju izvornu klasifikaciju/oznaku ili će im biti dodijeljena klasifikacija/oznaka u skladu s nacionalnim zakonima i propisima koji će osigurati stupanj zaštite od otkrivanja koji je jednak onom koji zahtijeva sudionik koji je dao te podatke;
 - 9.4.2. svaki sudionik poduzet će sve zakonske korake na temelju bilo koje raspoložive zakonske odredbe kako bi onemogućio otkrivanje podataka razmijenjenih u povjerenju na temelju ovog MOS-a bez suglasnosti sudionika koji je dao te podatke;
 - 9.4.3. kako bi pomogao u pružanju željene zaštite, svaki sudionik će podatke koje je dostavio drugom u povjerenju označiti s kazalom koje ukazuje na državu podrijetla, stupanj tajnosti/oznaku, uvjete iznošenja podatka, da se podatak odnosi na ovaj MOS i da je dat u povjerenju; i
 - 9.4.4. sudionik primatelj neće otkriti ili dopustiti otkrivanje klasificiranog/označenog podatka primljenog na temelju ovog MOS-a bilo kojoj vladi ili organizaciji osim uz izričitu pisanu suglasnost sudionika koji je dao takve podatke, a u slučaju DND/CF to je DMTC.
- 9.5. Svi klasificirani podaci koji su razmijenjeni ili nastali u svezi s ovim MOS-om koristit će se, prenositi, spremati, s njima rukovati, čuvati i uništavati u skladu s primjenjivim nacionalnim sigurnosnim zakonima i propisima sudionika.
- 9.6. Klasificirani podaci će se prenositi samo putem kanala dviju vlada ili putem kanala odobrenih od strane imenovanih sigurnosnih vlasti sudionika. Takvi podaci će imati oznaku stupnja tajnosti i države podrijetla.
- 9.7. Svaki sudionik će poduzeti sve raspoložive zakonske korake kako bi osigurao da podaci koji su pribavljeni ili nastali u skladu s ovim MOS-om budu zaštićeni od daljnjeg otkrivanja bez suglasnosti drugog sudionika za takvo otkrivanje. Sukladno tome, svaki sudionik će osigurati da:
- 9.7.1. Primatelji neće objaviti klasificirane podatke bilo kojoj nacionalnoj organizaciji ili drugom tijelu treće strane bez prethodne pisane suglasnosti sudionika od kojeg podatak dolazi.
 - 9.7.2. Primatelji neće koristiti klasificirane podatke osim za svrhe predviđene u ovom MOS-u.

9.7.3. Primatelj će se pridržavati svih ograničenja u dijeljenju i pristupu podacima koji su osigurani na temelju ovog MOS-a.

9.8. Sudionici će istražiti sve slučajeve u kojima je poznato, ili gdje postoje razlozi za sumnju, da su klasificirani podaci koji su pribavljeni ili nastali u skladu s ovim MOS-om izgubljeni ili otkriveni neovlaštenim osobama. Gdje je to primjereno, svaki sudionik će poduzeti stegovne mjere protiv onih koji su odgovorni za gubitak ili otkrivanje. Svaki sudionik će također odmah i u potpunosti obavijestiti ostale sudionike o pojedinostima svih takvih događaja, kao i konačnim rezultatima istrage i radnjama koje su poduzete kako bi se spriječilo njihovo ponavljanje.

9.9. Dogovori uključenih sudionika u svezi korištenja, čuvanja i otkrivanja trećim stranama razmijenjenih ili prosljeđenih podataka na temelju ovog MOS-a ostat će na snazi nakon prestanka ovog MOS-a kao da MOS nije raskinut.

10. POTRAŽIVANJA

10.1. Svaki sudionik odriče se svih potraživanja prema drugom sudioniku glede povreda ili smrti uzrokovane njihovom osoblju i/ili štete ili uništenja njihove imovine od strane osoblja ili agenata tog drugog sudionika proizašlog iz, ili u svezi s provedbom ovog MOS-a. Ako, međutim, takva povreda, smrt, šteta ili uništenje proizlazi iz nesavjesne činidbe ili nesavjesnog propusta, zlonamjernog ponašanja ili grube nepažnje sudionika, njegovog osoblja ili agenata, uz to vezane troškove će snositi isključivo taj sudionik.

10.2. Potraživanja treće strane za povredu, smrt, štetu ili uništenje bilo koje vrste uzrokovano od strane osoblja ili agenata sudionika proizašlog iz, ili u svezi s provedbom ovog MOS-a, uzet će u postupak najprikladniji sudionik, kako je određeno od strane sudionika. Trošak koji je proizašao iz podmirjenja takvih potraživanja dijelit će se kako je određeno od strane sudionika. Ako, međutim, takva potraživanja proizlaze iz nesavjesne činidbe ili nesavjesnog propusta, zlonamjernog ponašanja ili grube nepažnje sudionika, njegovog osoblja ili agenata, troškove će snositi isključivo taj sudionik.

11. PRAVNI POLOŽAJ OSOBLJA

11.1. Sa svim polaznicima izobrazbe i obuke iz država koje su određene prema Zakonu o gostujućim snagama postupat će se u skladu sa Zakonom o gostujućim snagama R.S.C. 1985, Glava V-2, Pravilnikom Zakona o gostujućim snagama C.R.C., c. 1598, te Izjavom koja je mjerodavna za državu podrijetla polaznika izobrazbe i obuke.

11.2. Polaznici izobrazbe i obuke iz država koje nisu određene prema Zakonu o gostujućim snagama podliježu zakonima Kanade, propisima DND/CF i svim mjerodavnim sporazumima ili dogovorima između Kanade i Hrvatske.

11.3. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će osigurati da osoblje koje će pohađati izobrazbu i obuku, prije razdoblja izobrazbe i obuke, bude obavješteno o njihovom pravnom položaju, pravima, obvezama i dužnostima, kao i o običajima i svim posebnim uvjetima koje treba poštovati u Kanadi.

12. STEGA

12.1. Polaznik izobrazbe i obuke će:

12.1.1 pridržavati se propisa, zapovijedi, naputaka i običaja DND/CF ukoliko su oni primjenjivi; te

12.1.2 biti podložan zapovijedima osoblja koje je njemu/njoj nadređeno po činu i/ili položaju u DND/CF.

12.2. DND/CF može, prema vlastitoj procjeni, povući polaznike izobrazbe i obuke koji su počinili prekršaj prema zakonima ili propisima jednog od sudionika, imajući u vidu daljnji upravni ili stegovni postupak. Međutim, upravni ili stegovni postupak koji propisuje država podrijetla polaznika izobrazbe i obuke neće pokrenuti ili voditi DND/CF. Sudionici će surađivati kada je to moguće u provođenju upravnog ili stegovnog postupka Ministarstva obrane Republike Hrvatske protiv počinitelja.

13. SIGURNOST

13.1. Svo gostujuće osoblje će se pridržavati sigurnosnih propisa države domaćina. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske će dostaviti uvjerenje o sigurnosnoj provjeri do stupnja koji je potreban za izobrazbu i obuku, kako je primjenjivo. Po primitku ovog uvjerenja, DND/CF može polaznike izobrazbe i obuke ovlastiti za pristup klasificiranim podatcima za koje smatra da su im potrebni.

14. ODORA

14.1. Polaznici izobrazbe i obuke će se pridržavati vlastitih propisa o službenim odorama. Zapovijed o nošenju odora za bilo koju prigodu bit će ona koja najviše odgovara zapovijedi o nošenju odora postrojbe CF-a s kojom su na izobrazbi i obuci. Nadređeni u mjestu izobrazbe i obuke neće polaznicima izobrazbe i obuke izdavati naputke kojih se polaznici izobrazbe i obuke ne mogu pridržavati zbog razlika u propisima o odorama. U svezi nošenja civilne odjeće poštovat će se običaji DND/CF-a.

15. ODSUSTVO I DOPUST

15.1. Za vrijeme trajanja izobrazbe i obuke, polaznici izobrazbe i obuke će se pridržavati istog radnog vremena i radnih dana kako su oni navedeni u nastavnim programima izobrazbe za polaznike izobrazbe i obuke DND/CF.

15.2. Uz suglasnost nadležnih tijela za izobrazbu i obuku DND/CF i za vrijeme dok polaznici pohađaju izobrazbu i obuku u skladu s ovim MOS-om, polaznicima izobrazbe i obuke bit će dopušteno uzeti dopust, ovisno o zahtjevima izobrazbe i obuke, kako su ovlašteni prema propisima Ministarstva obrane Republike Hrvatske.

16. POVLASTICE

- 16.1. U mjeri u kojoj je to dopušteno zakonima i propisima Kanade, polaznicima izobrazbe i obuke će se odobriti kupnja i povlastice u vojnim trgovinama, klubovima, rekreativnim i ostalim objektima za potporu osoblja koji su pod pokroviteljstvom/u vlasništvu DND/CF na istoj osnovi kao i osoblju istog čina u DND/CF.
- 16.2. Kandidati iz država članica Programa vojne obuke i suradnje (MTCP), na temelju ovog MOS-a, mogu se prijaviti za poslijediplomske ili dodiplomske studije na Kraljevskom vojnom učilištu Kanade gdje će se primijeniti cijene DND/CF. DND/CF neće pokrivati bilo koje od ovih troškova.

17. PRAVO NA BORAVAK

- 17.1. Polaznik izobrazbe i obuke neće, na temelju njegove/njezine prisutnosti u Kanadi u svojstvu polaznika izobrazbe i obuke:
- 17.1.1. steći nikakvo pravo ostanka u Kanadi nakon što je njegova/njezina izobrazba i obuka završila ili na drugi način prestala; ili
- 17.1.2. steći prebivalište u Kanadi.

18. SUPRUŽNIK I ČLANOVI OBITELJI

- 18.1. DMTC ne potiče polaznike izobrazbe i obuke da dođu u pratnji svojih supružnika i članova obitelji. Ako to učine, DMTC neće podržati bilo kakve nastale troškove.

19. IZVJEŠĆA

- 19.1. Polaznik izobrazbe i obuke će po završetku tečaja dobiti dva primjerka izvješća o pohađanju izobrazbe i obuke. Jedan primjerak izvješća je za nadređene polaznika izobrazbe i obuke.

20. KANALI KOMUNICIRANJA

- 20.1. Sva komunikacija od strane polaznika izobrazbe i obuke prema Ministarstvu obrane Republike Hrvatske slat će se putem odgovarajućeg zapovjedništva u DMTC radi daljnjeg prosljeđivanja.
- 20.2. Sva komunikacija od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske prema polazniku izobrazbe i obuke slat će se u DMTC radi daljnjeg prosljeđivanja polazniku izobrazbe i obuke putem odgovarajućeg zapovjedništva.

21. PODACI KOJI SE TRAŽE OD POLAZNIKA IZOBRAZBE I OBUKE

- 21.1. Po završetku tečaja, obučne ustanove će polaznicima izobrazbe i obuke podijeliti upitnike. Upitnici se također mogu poslati polaznicima izobrazbe i obuke nakon što stignu u svoju državu podrijetla. Njihove povratne informacije su sakupljene u Godišnjoj raščlambi, ključnom alatu za mjerenje uspješnosti izobrazbe i obuke u ispunjavanju njezinih ciljeva. Godišnja raščlamba je kvalitativni i kvantitativni sustav nadzora. Namijenjena je za prikupljanje podataka na razini programa, tražeći ulazne podatke od svih partnera koji pružaju usluge, zainteresiranih strana i korisnika.

22. RAZLIKE U TUMAČENJU I PRIMJENI

- 22.1. Svi sporovi u svezi tumačenja ili primjene ovog MOS-a rješavat će se isključivo konzultacijama i pregovorima između sudionika i neće se upućivati nacionalnom ili međunarodnom sudu ili bilo kojoj trećoj strani na rješavanje.

23. IZMJENE I DOPUNE

- 23.1. Ovaj MOS može se izmijeniti i dopuniti samo uzajamnom pisanom suglasnošću sudionika.

24. TRAJANJE, SUSPENZIJA, ISTUPANJE I PRESTANAK

- 24.1. Ovaj MOS ostaje na snazi do 31. ožujka 2014.
- 24.2. U slučaju da država ne ispunjava bilo koji od kriterija utvrđenih u stavku 4.1., država se može privremeno suspendirati iz Programa. Država je i nadalje članica, ali se ne financira do ukidanja suspenzije. U dogovoru s kanadskim Ministarstvom vanjskih poslova i međunarodne trgovine, suspenzija te države može se ukinuti kada za nju više ne postoje razlozi. DND/CF će biti jedino tijelo ovlašteno za utvrđivanje pridržavanja ili nepridržavanja programskih kriterija, i njegove odluke će biti konačne.
- 24.3. Bilo koji sudionik može istupiti iz ovog MOS-a podnošenjem pisane obavijesti drugom sudioniku 90 dana unaprijed.
- 24.4. Ovaj MOS može se raskinuti u svako doba uzajamnom pisanom suglasnošću sudionika.
- 24.5. Bez obzira na suspenziju, istupanje, raskid ili istek ovog MOS-a, sve odgovornosti koje su preuzeli sudionici u odnosu na ovaj MOS tijekom njegovog aktivnog razdoblja ostaju na snazi do trenutka kad se ispune.

25. JEZIK

- 25.1. Ovaj MOS je zaključen na engleskom jeziku, i ova inačica ima prvenstvo u slučaju neusklađenosti između nje i bilo koje druge jezične inačice.

26. STUPANJE NA SNAGU I POTPISI

26.1. Ovaj MOS stupa na snagu datumom potpisa sudionika.

Potpisano u Zagrebu, 13. veljače 2013.

Za Ministarstvo obrane
Republike Hrvatske

Za Ministarstvo nacionalne
obrane Kanade

Sunčana Vukelić
pomoćnica ministra
Uprava za ljudske resurse

brigadir Tony Battista
vojni izaslanik Kanade